

Консультація для батьків

“Безпека вас і ваших дітей: Безпека на дорозі”

Безпека дітей... Як часто вона залежить від нас, дорослих! Чи цікавилися ви, наскільки ваша дитина знає правила дорожнього руху і безпечної поведінки на вулиці? Чи дотримує їх? Хтось може запитати: «Навіщо пояснювати малюкові правила безпеки, якщо поки він з'являється на вулиці тільки за руку з дорослим?» Але ж незабаром ваша дитина піде до школи, стане самостійним пішоходом і пасажиром...

І до цього моменту в малюка слід сформувати свідому і безпечну поведінку. Від цього залежить здоров'я, а часом і життя дитини. Тому і розмова в нас з вами дуже, серйозна: дитина і дорога — основи безпеки. Це повинні знати всі батьки. Найпоширеніші причини нещастя, що відбуваються з дітьми на дорозі, — перехід вулиці в невстановленому місці або на червоне світло, раптова поява перед рухомим транспортом. Нещасні випадки повторюються, незважаючи на те, що дітей і в садку, і в школі вчать правильно переходити вулицю. Ваш малюк, здавалося б, знає правилами дорожнього руху. Чи так це?

Поговоріть із дитиною, поспостерігайте за нею та оцініть, чи може вона самостійно орієнтуватися на дорозі, приймати правильні рішення. Адже більшість дітей відчують себе впевнено на вулиці лише після десяти-дванадцяти років. Якщо ваша дитина не готова, на вулиці ви маєте не тільки брати її за руку, а й виховувати, передусім, особистим прикладом: переконувати і пояснювати. Не залишайте без відповіді запитання, пов'язані з дорогою, водінням, аваріями тощо, навіть якщо вони здаються вам несуттєвими. Це важливо! Якщо ви відмахнетесь від розпитувань, дитина зробить висновки сама, і не факт, що вони будуть правильними.

Розкажіть малюкові: «Коли з'явилися перші автомобілі, правил безпеки руху ще не було. Диковинкам давали дорогу. Автомобілів ставало дедалі більше. Пішоходи почали потрапляти під колеса машин, отримувати удари, серйозні травми і навіть гинути. Тоді й вирішили, що на вулиці повинні бути різні дороги. Одну широку, посередині, відвели для автомобілів. По обидві її сторони зробили доріжки вузьчі — для пішоходів. І всі були задоволені, тому що ніхто нікому не заважав. Згодом з'явилися правила руху, дорожні знаки, пішохідні переходи, світлофори».

Запропонуйте дитині уявити і розповісти, що було б, якби люди не придумали правил дорожнього руху. (Складно і проїхати, і пройти. Водії їздять, як кому зручно, на великій швидкості. Пішоходи переходять дорогу там, де їм заманеться, заважаючи водіям і опиняючись у великій небезпеці.) Висновок зробіть разом: необхідно знати правила дорожнього руху і дотримувати їх, інакше виникне плутанина, яка може призвести до біди. Малюк повинен усвідомити: проїжджа частина вулиці призначена для автомобілів, тротуар — для пішоходів, переходити дорогу можна тільки у встановлених місцях.

Переходимо дорогу безпечно.

Поруч із проїжджою частиною не дозволяйте дитині бігти попереду вас, міцно тримайте її за руку, не забувайте, що вона в будь-яку хвилину може вирватися.

Звертайте увагу дитини на свої дії, поведінку інших пішоходів, інакше малюк звикне переходити дорогу, не дивлячись, покладаючись на вас. Іграшку малюка візьміть «потримати» собі: під час переходу він може відпустити вашу руку і несподівано вискочити на проїжджу частину за м'ячиком або лялькою, які недоречно впали.

Якщо малюк носить окуляри, пам'ятайте, що вони не коригують бічний зір, так важливий для юного пішохода! Тому звертайте особливу увагу дитини на типові ситуації із закритим оглядом, вчіть оцінювати швидкість машини, що наближається.

Чекаючи на сигнал світлофора, деякі нетерплячі громадяни ступають на проїжджу частину, коли зелене світло ще не запалало. Набагато безпечніше стояти за крок-півтора від бордюру, щоб не потрапити під колеса автомобіля.

Найімовірніше, ваш малюк вже знає, як переходити проїжджу частину за сигналом світлофора, і з задоволенням процитує: червоне світло — дороги немає, жовтий — почекайте, а зелене світло — йдіть. Але цих правил не завжди дотримують навіть дорослі. Поясніть дитині, що правила порушують «погані» дядьки і тітки, і їх не можна наслідувати.

Розкажіть малюкові, що для повної безпеки потрібно «поглядати» на машини, що стоять, навіть якщо переходиш дорогу на зелене світло. Поясніть, чому не можна зупинятися на переході.

Можливо, ваша дитина знає, як перейти дорогу і через нерегульований перехід («зебра» є, а світлофор відсутній). Переконатися в цьому допоможе гра. Разом з малюком намалюйте на великому аркуші паперу дорогу, позначте перехід. Візьміть маленькі іграшки (наприклад, фігурки з кіндер-сюрпризів) і грайте. Малюк коментує дії іграшки під час переходу через дорогу: підійшов до переходу, зупинився, подивився ліворуч, якщо машин поблизу немає, виходжу на проїжджу частину і крокую по «зебрі». Дійшов до середини дороги, подивився, чи не з'явилися машини праворуч. Якщо так, зупиняюся на «острівці безпеки», пропускаю їх і лише тоді йду далі. У грі стануть в пригоді і маленькі машинки: ви можете бути водієм, а дитина — пішоходом, і навпаки.

На зупинці.

Ви довго чекаєте на автобус, а його досі немає...

Зупиніться у віддаленому від проїжджої частини місці (дитина далі, ніж дорослий). Якщо не запаслися на цей випадок іграшкою для малюка, просто поговоріть з ним. Запитайте, у що і з ким він грав, що малював, ліпив у дитячому садку, що хоче робити вдома. Можна підійти до газетного кіоску[^] розглянути журнали, купити вподобаний.

Не дозволяйте дитині розпочинати ігри, ходити по бордюру, що відокремлює тротуар від проїжджої частини. Це небезпечно, особливо за сирієї погоди або ожеледі. Дитина може посковзнутися і потрапити під автобус, який зупиняється. Крім того, якщо через ожеледицю проїжджий автомобіль занесе, він вилетить прямо на тротуар. А якщо неподалік є калюжа, машини можуть просто облили вас із малюком брудом.

На зупинці зібралось багато людей. Ви міцно тримаєте дитину за руку, стоїте в перших рядах. Ось і довгоочікуваний автобус. Починається тиснява. Навіть для дорослої людини це стресова ситуація, не кажучи вже про дитину. Такі поїздки краще зовсім виключити. Якщо ж вам доводиться їздити разом з дитиною в години пік, то ваше місце не в перших рядах, а серед тих, хто спокійно чекає на свою чергу. Адже цей автобус не останній, а фізичне і психічне здоров'я дитини дорожче.

До транспорту, що зупиняється на зупинці, біжать люди. По тротуару, по самому краю проїжджої частини. Не піддавайтеся загальному ажіотажу. Мало того, що, спіткнувшись, ви можете впасти і потягти за собою дитину. Ви ще й ризикуєте разом догодити під колеса! Малюк турбується: «Не встигнемо, мама (тато) поїде, а я залишуся». Навіщо ж ризикувати життям і здоров'ям, хвилювати дитину? Цей автобус теж не останній.

Нарешті ви в салоні. Першою входить дитина, дорослий за нею. Пройдіть уперед, щоб дати можливість увійти іншим пасажиром. Нагадайте дитині, що потрібно триматися за поручні, не можна висуватися у відкриті вікна, викидати сміття, виходити з транспорту до повної його зупинки. Краще буде, якщо ви зробите це не у вигляді нотації, а звернувши увагу на подібні ситуації з іншими пасажирами. Якщо першою з автобуса вистрибує дитина, вона може спіткнутися і впасти, спробувати самотійно перебігти через дорогу. Тому спочатку з транспорту завжди виходить дорослий. Ставши ліворуч від дверей, він допомагає вийти малюкові.

В автомобілі.

Настало літо — час відпусток, поїздок за місто, на дачу, на природу. Багато хто здійснює ці маленькі подорожі на власному автомобілі. Як правило, дитина намагається зайняти місце на передньому сидінні першою. Якщо потім там же сідають дорослі, то вони можуть притиснути його до дверей. Автоматичне блокування дверей передбачено не у всіх автомобілях. Натиснути кнопку ж або ручку дорослі просто забувають. У такому випадку двері на повному ході можуть відчинитися, а дитина — випасти на дорогу, під колеса інших машин. Та й на зупинці дитина не буде чекати, поки дорослі вийдуть з машини, а відразу ж вискочить першою, Якщо вона потрапить при цьому на проїжджу частину дороги, то опиниться в небезпеці. Не допускайте цього!

Отже, дитина сіла на заднє сидіння, двері заблоковані. Ось тільки діти, особливо маленькі, такі непосиди! Хвилина — і улюблений син стоїть з ногами на сидінні, кривляється в заднє скло, відчиняє вікно, висовує назовні руку або, що ще небезпечніше, голову. У разі різкого гальмування або повороту, стоячи на сидінні, дитина може потрапити в отвір між кріслами і отримати серйозні травми. Тому перевозити малюка до дванадцяти років на задньому сидінні автомобіля ви можете лише на руках, пристебнувши ременем безпеки, або у спеціальному дитячому кріслі.

Правила дорожнього руху дозволяють перевозити дитину до дванадцяти років і на передньому сидінні (обов'язково в дитячому кріслі). Їхати спереду дуже хочеться будь-якій дитині, особливо хлопчиків. Але місце поряд з водієм є найнебезпечнішим у разі зіткнення. То чи варто ризикувати? Якщо ж дитина їде спереду, не забудьте про ремені безпеки. Якщо в нього немає автоматичного регулювання, підтягніть його вручну. Погано відрегульований ремінь не врятує дитину від серйозної травми голови і грудної клітки в разі різкого гальмування або зіткнення.

Щоб поїздка не стомлювала малюка, пограйте з ним. Згадайте стару добру пальчикову гру «Сорока-білобока» або менш відому:

Цей пальчик — дідусь,

Цей пальчик — бабуся,

Цей пальчик — тато,

Цей пальчик — мама,

Цей пальчик — я.

Ось моя сім'я!

Із найменшими пограйте в ігри: «У якій руці сховано», «Назви дитинчат тварин», «Хто як говорить».

Більш старшим дітям можна запропонувати ігри «Міста», «Скажи навпаки» (дитина добирає антоніми до заданих слів: густий — рідкий, плакати — сміятися тощо). Цікава гра «Якщо б, та якби». Дитині пропонують закінчити речення за схемою: «Якби я був... (ким, пропонує дорослий), то я б..., тому що...». Виходить приблизно так: «Якби я був машиною, то гоночною, щоб швидко доїхати в будь-яке місце», «Якби я була яблуком, то зеленим і кислим, щоб мене ніхто не з'їв». З такими розвагами час у дорозі промайне швидко.

Вирушаючи в дорогу разом із малюком, виявляйте турботу про його безпеку і заохочуйте правильну поведінку в найрізноманітніших ситуаціях.

Чи не траплялося вам швиденько перебігати дорогу на червоне світло, поки поблизу, немає машин? Якщо у вас є машина, чи завжди ви коректно ставитеся до пішоходів та інших водіїв? Ваша дитина, яка йде поруч по вулиці або сидить в автомобілі, все бачить і все запам'ятовує. Навіть незначні порушення правил можуть стати поганим прикладом для малюка. Ви беззаперечний авторитет для дитини, ваші дії у всіх дорожніх ситуаціях повинні бути правильними.

